

проект

Татарстан Республикасы
прокуроры тарафыннан
кертелә

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗАКОНЫ

**«Татарстан Республикасында балаларның сәламәтлегенә,
аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә
зыян китерүне кисәтү чаралары турында» Татарстан Республикасы
Законының 4 статьясына үзгәреш кертү хақында**

1 статья

«Татарстан Республикасында балаларның сәламәтлегенә, аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә зыян китерүне кисәтү чаралары турында» 2010 елның 14 октябрдәгә 71-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 4 статьясындагы 1 өлешенә (Татарстан Дәүләт Советы Жыйалма басмасы, 2010, № 10 (II өлеш); 2011, № 10; 2013, № 10; 2015, № 10 (I өлеш); Татарстан Республикасы законнары жыйнтыгы, 2022, № 83 (I өлеш), аны түбәндәгә редакциядә бәян итеп, үзгәреш кертүгә:

«1. Юридик затларның яисә юридик зат төземичә генә эшқуарлык эшчәнлеген башқаручы гражданның түбәндәгә объектларда (территорияләрдә, урыннарда), тәүлекнең нинди вакыты булуга карамастан, балигъ булмаганнарга булу тыела:

1) бары тик сексуаль характердагы товарлар реализацияләү өчен билгеләнә торган объектларда (территорияләрдә, урыннарда);

2) сыра ресторанның, шарәб барларында, сыра барларында, чәркәханәләрдә, бары тик алкоголь продукциясен реализацияләү өчен генә билгеләнгән башка урыннарда;

3) кальяннар кулланып хезмәт күрсәтелә торган урыннарда, шулай ук милек хужасы яки милек хужасы вәкаләт биргән башка зат карары нигезендә тәмәке тарту, никотинлы продукция куллану яки кальяннар куллану рөхсәт ителә торган махсус билгеләнгән изоляцияләнгән урыннарда.».

2 статья

Өлеге Закон рәсми рәвештә басылып чыккан көннән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы Рәисе

**«Татарстан Республикасында балаларның сәламәтлегенә,
аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә
зыян китерүне кисәтү чаралары турында» Татарстан Республикасы
Законының 4 статьясына үзгәреш кертү хакында» Татарстан
Республикасы закон проектына
АҢЛАТМА**

«Татарстан Республикасында балаларның сәламәтлегенә, аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә зыян китерүне кисәтү чаралары турында» Татарстан Республикасы Законының 4 статьясына үзгәреш кертү хакында» Татарстан Республикасы закон проекты балалар һәм яшүсмерләр тарафыннан тәмәке һәм никотинлы продукция куллануны популярлаштыруны булдырмауга юнәлдерелгән.

Балигъ булмаганнарның кальянар кулланып хезмәт күрсәтелә торган биналарда, шулай ук тәмәке тарту, никотинлы продукция куллану яки калья куллану рөхсәт ителгән махсулаштырылган бүлмәләрдә булулары аларның тәмәке һәм никотинлы продукция куллануның зарарлы моделен проекцияләүләрен һәм үзләрендә куллануларын кире кага алмый, бу аларның әлеге урыннарда булуыннан икенчел тәмәке төтененә тәсире кебек үк, аларның сәламәтлегенә һәм физик үсешләренә тискәре йогынты ясый.

Шулай итеп, федераль законнарда балигъ булмаган затка яки балигъ булмаганнарга тәмәке продукциясен, никотинлы продукцияне, кальянарны һәм никотинлы продукцияне куллану өчен жайланмаларны сату тыелса да, балигъ булмаганнарга тәмәке куллану яки никотинлы продукцияне куллану тыелса да, республикада ел саен яшүсмерләр тарафыннан тәмәке һәм никотинлы продукция куллану фактлары теркәлә.

2021 елда федераль закон нигезендә билгеләнгән тәмәке тартуны, никотинлы продукция куллануны яки аерым территорияләрдә, биналарда һәм объектларда кальянарны куллануны тыюны бозган өчен Россия Федерациясе Административ хокук бозулар кодексының 6.24 статьясы буенча - 30, 2022 елда – 30, агымдагы елның беренче яртыеллыгында – 11 балигъ булмаган бала жаваплылыкка тартылган. Әлеге проблема республиканың эре шәһәрләренә генә (Казан, Чаллы, Әлмәт) хас булып калмыйча, каралган хокук бозулар Чирмешән, Алабуга, Лениногорск, Арча, Кукмара һәм республиканың башка районнарында да теркәлгән.

Гражданның сәламәтлеген саклау өлкәсендә кеше һәм граждан хокукларын тирә-юньдәге тәмәке төтененән, Россия Федерациясе субъектлары территорияләрендә тәмәке куллану яки никотинлы продукция куллану нәтижәләренән яклау, шул исәптән «Гражданның сәламәтлеген тирә-юньдәге тәмәке төтененән, тәмәке куллану нәтижәләренән яки никотинлы продукция кулланудан саклау турында» 2013 елның 23 февралендәге 15-ФЗ номерлы Федераль законның 6 статьясы нигезендә әлеге хокукларны яклауга өстәмә чаралар күрү Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләренә карый.

Балаларны икенчел тәмәке төтененнән саклау, шулай ук яшүсмерләр арасында тәмәке тартуны профилактикалауның өстәмә чарасы буларак, закон проекты белән балигъ булмаганнарны кальяннар кулланып хезмәт күрсәтелә торган биналарда, шулай ук милек хужасы яки милек хужасы вәкаләт биргән башка зат карары нигезендә тәмәке тарту, никотинлы продукция куллану яки кальяннар куллану рөхсәт ителә торган махсус билгеләнгән изоляцияләнгән биналарда балигъ булмаганнарга булуны тыю кертү тәкъдим ителә.

Закон проекты нигезләмәләре 2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясенен демографик сәясәте концепциясендә каралган төп бурычларны үтәүгә туры килә (халыкның гомер озынлыгын арттыру, туучылар санын арттыру, халыкның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, сәламәт яшәү рәвешен алып бару өчен шартлар тудыру һәм мотивация формалаштыру).

**«Татарстан Республикасында балаларның сәламәтлегенә,
аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә
зыян китерүне кисәтү чаралары турында» Татарстан Республикасы
Законының 4 статьясына үзгәреш кертү хакында» Татарстан
Республикасы законын кабул итүгә бәйле рәвештә үз көчләрен
югалткан дип танылырга, туктатылып торырга, үзгәрешләр кертелергә
яки кабул ителергә тиешле Татарстан Республикасы законнары һәм
башка норматив хокукый актлары
ИСЕМЛЕГЕ**

«Татарстан Республикасында балаларның сәламәтлегенә, аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә зыян китерүне кисәтү чаралары турында» Татарстан Республикасы Законының 4 статьясына үзгәреш кертү хакында» Татарстан Республикасы законын кабул итү Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын үз көчләрен югалткан дип тануны, туктатып торуны, үзгәрешләр кертүне яки кабул итүне таләп итми.

**«Татарстан Республикасында балаларның сәламәтлегенә,
аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә
зыян китерүне кискәтү чаралары турында» Татарстан Республикасы
Законының 4 статьясына үзгәреш кертү хакында»
Татарстан Республикасы закон проектын
ФИНАНС-ИКЪТИСАДЫЙ НИГЕЗЛӘУ**

«Татарстан Республикасында балаларның сәламәтлегенә, аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә зыян китерүне кискәтү чаралары турында» Татарстан Республикасы Законының 4 статьясына үзгәреш кертү хакында» Татарстан Республикасы законын кабул итү Татарстан Республикасы бюджетыннан өстәмә чыгымнар таләп итми.